

Предварителни бележки

На 22 септември 1908 год. Българското правителство скъса последната връзка на подчинение къмъ Турската империя. Тъй нареченото „Васално Княжество“, обяви тържествено акта на политическата си независимост, Това бѣше едно звено отъ дългата верига политически брой на българскитѣ правителства отъ. Освобождението ни до тази дата, за затвърдяване на международното ни положение. Макаръ и свободни вътрешно, макаръ България фактически да можеше да действа самостоятелно въ сношенията си съ другитѣ държави, все пакъ, формално съществуваше едно състояние на зависимост, която въ известни случаи бѣше много чувствителна. Но не само това. Българското, васално до тогава Княжество, не можеше да има необходимитѣ авторитетъ и тежестъ въ международнитѣ конференции и официално, тя не се числеше въ голѣмото европейско международно семейство.

Съ обявяването на незивисимостта се нанесе единъ неочакванъ ударъ надъ Турция, но благодарение на тогавашното международно положение и неподготвеността ѝ, постѣпката ни не се разрази въ въоръжена борба.

Естествено, че съ това, историята на нашето освобождение не можеше да се приключи. Бавно но сигурно, нашитѣ правителства пристѣпваха къмъ изравняване интереситѣ на България съ ония на съседитѣ ни, балкански държави и презъ лѣтото на 1912 година, бидоха сключени редица договори, чрезъ които, България отъ една страна и Сърбия, Гърция и Черна-Гора отъ друга, се споразумѣваха за задружни действия и уреждаха взаимно, както задълженията, така и правата си, въ случай на война съ Турция.

Ударътъ на разкапалата се въковна турска империя бѣше нагласенъ. Чакаше се удобниятъ за този моментъ случай и той не закъснѣ. Турция не изпълни исканията на съседитѣ си, скъса съ тѣхъ отношенията си и се счете въ война. Съ Черна-Гора войната бѣше почнала още на 25 септември 1912 година.

Следъ 36 години миръ, отново ужасътъ на войната трѣбваше да се излѣе надъ една частъ отъ многострадалното българско племе, прѣснато по богатитѣ полета между Странджа, Бѣло море и Марица.

Всѣки отъ насъ съ трепетъ си спомня първитѣ дни отъ мобилизацията. Това не бѣше за война — това бѣше единъ отъ най-голѣмитѣ ни народни празници. Никога България не е преживѣла такава бурна радостъ, никога българската злочеста земя не е бивала тъй весело огласяна съ толкова